

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročilna značka:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četr let . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nčv.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nčv.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trtu.

Glasovi iz naroda.

Te zadnje dni smo dobili dva dopisiša z jednako tendenco. Oba zastopata misel, da mi Slovenci moramo biti zložni v borbi vseh dotlej, dokler nam bo narodna ekzistenca v nevarnosti! Pomembna je tudi okolnost, da nam je eden teh dopisov došel od duhovnika, jeden pa od posvetnjaka. In kolikor poznamo dotičnika mi, ne bi hoteli trditi, da sta popolnoma politična somišljenika. Zato pa vidimo v okolnosti, da se njiju želje vendar stekajo v jedno: v klie po zlogi na narodnem delu, le potrdilo, da smo na pravem stališču, ko nočemo pripoznati, da bi borba za kakoršnjesibodi načelo opravičevala ali celo zahtevala medsebojno klanje v časih, ko je življenje, ko je vse v nevarnosti! Salus publica suprema lex. Po velevanju tega reka smo si mi priredili svoje stališče. Mnogo več ali manje — slabih dovtipov se je zadnje čase radi tega stališča našega govorilo in pisalo na naš račun, ali vsi dovtipi nas niso mogli ni za las odmakniti od onega, kar smo spoznali za pravo in v živo zadoščenje nam je, ko vidimo, da je na desni in na levi razsodnih ljudi, ki — živeči notri sredi borbe, kjer je, naravno, zavest o nevarnosti trenutka najintenzivnejša — z nami vred občutijo, kako herostratsko pomenja to naše medsebojno klanje v takih časih!!

Moža nista politična somišljenika. Razžaljenje bi bilo, ako bi izrekli misel o njima, da nimata načel; še huje razžaljenje pa bi bilo, ako bi jima insinuirali, da sta pripravljena izneveriti se svojim načelom in svojemu prepričanju. Ali oba sta poštena slovenska rodoljuba, obema plamt v srečo ista goreča ljubav do rodu svojega. In iz te ljubezni jima harmonično zveni želja: bodimo zložni, ko treba skupne borbe za ono, kar nam je skupno: življenje, eksistenca naroda!

Sedaj pa naj sledita oba dopisa:

Kakó so se duhovniki nekđaj borili za svobodo domovine!

Vedno in vedno obžaljujem pogubonosni prepričanje v našem narodu. To bi se pa lahko prepričilo, ako bi vsi iskali tega, kar nas veže in bi ne iskali onega, kar nas razdvaja.

Kedor le nekoliko pozna politiko, jasno mu mora biti, v kako nevarnem položaju smo Slovenci. Nemčija preži na nas od jedne strani; od druge strani pa Italija. In dasi nismo še

PODLISTEK.

Kdo je kriv?

Zofka Kveder.
(Zvršetek.)

Od tedaj je ni več nadlegoval z ljubeznivostjo.

Za trgovino se ni zanimala in tudi on ni omenil nikdar proti njej, da-li kupčija gre dobro ali slabo. Kljub temu jelo se jej je dozdevati, da ni vse v pravem redu. Vedno je hodil z doma in če je bil doma, je (kakor je zvedela od poslov) vse noči presedel v komptuaru.

— Skrbi ima — mislila je malomarno, vendar jo je presenetila vest, ko je nekđaj, ko je zopet dejal, da odhaja na svoja trgovska pota, iz Hamburga došla brzojavka, da se je vkreal na prevozno ladijo v Ameriko. Nekaj dni potem pa so prišli gospodje in zapечатili vse, kar je bilo v hiši.

Ona se je preselila domov k bratu in zopet premišljevala, da-li bi ne bilo morda vendar boljše, da je postala druga Margita, nego pa da je soproga goljufigavega trgovca.

No, brat je konečno prevzel konkurzno maso in se poraval z dolžniki, da ne bi le-ti kleli njegove sestre, ki je bila povsem nedolžna.

ne v Nemčiji in tudi ne v Italiji, vendar nismo gospodarji v lastni hiši, ker pri nas v Avstriji vladajo in gospodarijo Nemei, Madjari in Lahi in mi moramo plesati, kakor oni godejo. Ptujci so torej naši gospodarji in mi smo njih sužnji!!

Da se otresemo ptujega gospodarstva, da otresemo jarm suženjstva, v to nam treba najprej edinosti, ker le v edinosti je moč! Spoznati bi morali, da smo si vsi bratje; spoznati bi morali, da smo še vedno sužnji, da nas povsod le zatirajo, in da ni nikomur mari za naše blagostanje, za našo bodočnost! V nemškem, madjarskem in laškem jarmu smo! Da se tega otresemo, to nam bodi v prvo in najsvetejšo dolžnost!! —

Bi-li bil prepričani med nami, ako bi bili vsi liberalci res pravi narodnjaki? Bi-li bil pred nami, ako bi bili vsi slovenski duhovniki pravi narodnjaki? Ne! in stokrat ne! Bi-li bilo možno prepričati se med sabo, ako bi bili vsi prepričanja: dušo Bogu, srce domovini, z desnico v boj za blagor domovine in blagoslovljena roka duhovnika naj blagoslovja take sinove!!

Klerikaleci in liberalci — vsi bodimo pošteti Slovani! Ako bomo Slovani vsi, doživimo tudi dan, ko poreče tudi slovenski duhovnik izpred altolja besede, kakoršnje je nekoč izgovoril duhovnik, boreči se za svobodo svojega naroda:

«Bratje, dan osvobojenja je napočil! Ura svetih križarskih vojsk je odbila: k orožju! Bog hoče tako! k orožju!»

V onem času, ko so si zapadni narodi hoteli priboriti grob Onega, ki je iz križa na Golgoti priredil podnožje svobodi in so si pripenjali na prsa križ ter se pod zastavo Krista vrgli na Vzhod: njih boj je bil pravičen, njih boj je bil svet! Tudi naš boj je svet in pravičen: k orožju! Kakor križarji pripnimo na svoja prsa križ in hajd na sovraga, ker Bog hoče tako!

Vreden ni biti sin domovine oni, ki se v takem času ne žrtvuje za skupni blagor in ostaja nedelaven pod lastno streho. Vreden ni biti naslednik pradedov oni, ki se noče boriti ali umreti za svobodo domovine. Vredna ni biti hči domovine in roditi sinove domovini ona, ki bi svojega soproga držala v naročju. Vredna bi ne bila biti mati in ne blagoslovljena v zakonu ona, ki bi pretakala solze ob odhodu svojega sina. Vredna bi ne bila biti junaška hči domovine ona, ki bi se

Ko je stara nje teta umrla in jej zapustila vse svoje premoženje, so tržani polegoma pozabili na njeno nezgodo in radi so se posluževali njenega gostoljubja.

— Moj Bog, tako nesrečna, a vendar tako prijazna gospa! —

Tako so dobro sodili in govorili o njej, četudi je bila včasih nekam zamišljena in raztresena.

Hkrati pa se je menenje trške gospode obrnilo, kakor se obrača petelin na strehi, kadar se upre veter vanj.

Necega popoldneva so prišle nekatere sosedne gospe k njej na obično kavo, ali kolena so se jim jela šibiti, ko so ugledale v kotu na zofi zloglasno Margito z nje psetom. Moj Bog, kako so tedaj ono popoldneječali naslonjači pod dvojno težo razjarjenih trških gospej. Kavó so komaj izlile v gujeva polni želodec in evibak so grizle s tako jezo, kakor da bi bil res najmanje petdeset let star.

— Oprostite — je začela nekdanja Globelnikova Kristina — povabila sem danes tudi Margito k sebi. Tako je sama in dolg čas jej mora biti vedno v njeni sobici. —

Malo je počakala, a, ker so razžaljene trške dame konsekvnetno molčale nadaljevala je:

solzami manjšala pogum zaročencu, ki je klican v boj za svobodo domovine!

Bratje! hočete-li razdrobiti verige suženjstva, hočete-li v boj, da priborite, kar je najdražje na tem svetu: slavo, neodvisnost, svobodo? —

Dobro, vaša volja naj se zgodi! V imenu domovine, pot je odprta, — za orožje! Zmaga je naša... za orožje, rojaki, naprej! Bog hoče tako!

Na narodnem stališču.

«Ubogam klie domovine: ko je domovina v nevarnosti, duhovnik je zopet mož Odlaga obleko služabnika Gospodovega in jo zamenjuje z uniformo vojaka, križ zamenjava s krvavim mečem: in jaz jih pokladam na vznožja svetih oltarjev, da pridem po-nje na dan zmage, če me Bog ne pokliče prej k sebi.

Samo jedno dušo imam: njej je Bog gospodar; samo jedno srce imam, in gospodar tega sreča je domovina; dvoje rok imam, jedna mi bo služila v borbi proti sovragu, druga bo blagoslovljala zveste sinove. Živela domovina!» —

To so zgodovinske besede, to so besede, katere je izustil duhovnik — pred altoljem, ko ga je domovina klicala, naj pomaga tudi on otresti spono, v katere je bil vprežen njegov narod.

Mi stojimo na narodnem stališču, katero je jedino pravo. Mi ne poznamo ne liberalcev, ne klerikalcev, ne socijalistov, ne delavcev, ne gospodov; nam so vsi slovenski sinovi, po vseh se pretaka slovenska kri: vse je dojila slovenska mati. Na tem stališču smo bili vedno in bomo, dokler ne bo naš narod sam gospodar v lastni hiši. Ko doseže naš narod dan svobode, tedaj uberemo tudi mi ono struno, o kateri bomo prepričani, da bo najbolj koristna narodu. Do tedaj pa bomo vedno obžalovali vse prepire mej Slovani, srce nam bo krvavelo, ko bomo čitali, kako brat ubija brata — v najhuji stiski!

V Trstu, 7. junija 1900.

Italijanski glas o sporazumljenju v Istri. Tirolski dnevnik »Voce cattolica« je prinesel v svoji 77. številki od dne 5. aprila t. l. sledeči vvodni članek: »La rottura delle trattative per la conciliazione nazionale nell'Istria«. V tem članku piše nam ne baš prijazen list sledeče:

Zadnjič sem šla mimo Klobčarjeve hiše, pa sem stopila gori k gospodični. Tako prijetno ima urejeno in tako prijazna je, da sem jo takoj prosila, naj me ne zapodi čez stopnice, če še kedaj potrkam na njena vrata. No, in danes sem jo vendar spravila in prepričala, da je tudi ona obiskala mene. —

Zopet vse tiho.

— Tako hudo je, če je človek sam, če se nikdo ne zmeni zanj! —

In zopet pavza. Trška ženska inteligenca je molčala trmasto in še le, ko je gospa sodnikova pričela razkladati svoje duhovite nazore o vremenu, prišla je borna konverzacija v tir.

Komaj pa je bila pet, vstale so vse, kakor na komando, in se poslovile pri »ljubi gospej« in »dragi gospodični«, ker jim res ne dopuščea čas, da bi dlje uživale njiju »prijetno društvo«.

In ko jih je Kristina izkomplimentirala skozi vrata, zasmejala se je glasno, objela staro boječó Margito ki se je kar tresla zadrege in veselo plosknila v roki:

— Naj le gređo, le-te gospe plemenite! Radovedna sem res, kako naju bodo obirale okrog. Pa pustimo jim veselje, kaj ne gospodična? —

»Med poskuse narodnega sporazumljenja, katero je sedanje ministerstvo, ako je ni začelo, vendar povspeševalo, treba prištevati tudi poskus pomirjenja Hrvato-Slovencev in Italijanov v Istri. Med obema narodnostima, ki bivata na polutoku Istrskem, ter sti zastopani v dež. zboru, vira že deset let ljuta borba. Ta borba se je zadnja leta vsled obojestranske agitacije zelo poostrila ter je vsled nestrpnosti postala taka, da je lepi polutok premenila v širno bojno polje, na katerem se ne vrše le ojstre borbe in narodni pritiski, marveč skoro domača vojna.

Nasledek temu je bil, da je borba tudi v dež. zbornici vzplamtela v dolge pikre prepire, ki so doveli do žalostnih dogodkov v zadnjih dveh zasedanjih; t. j. do izstopa slovenskih poslancev in premeščenja dež. zbora iz Poreča v Pulj in iz Pulja v Koper.

Bilo je dobro, in tudi dolžnost vlade, da poskusi zblizanje obojnih narodnih zastopnikov, da se oni pogovore med seboj, da poiščejo kak modus vivendi, kako bi dež. zbor mogel zopet ustavno razpravljati ter zagotoviti povrnitev miru med narodnostmi.

To se je tudi poskusilo in sicer po nagibu centralne vlade — kakor je soditi. Začelo se je tudi razpravljati: ali poskus je ponesrečil; delo, komaj pričeto, se je opustilo in vse je zopet v prvotnem stanju, če še ne za slabšem!

Vpraša se: kdo je temu kriv? Kdo je vzrok, da se je dogovarjanje pretrgalo in da se je sporazumljenje ponesrečilo? Mi nočemo soditi, omejamo se na to, da čitateljem predložimo fakta in stanje stvari.

List opisuje tu povsem natančno vse preddogovore o formalnostih, ustanovitve: oseb, klubov, zahteve Slovanov, pretresovanje teh zahtev od strani Italijanov; dve prekratki seji, zavrnitev slov. zahtev a limine od strani Italijanov, ne da bi bili oni stavili kakov proti predlog itd. itd. Nadalje piše:

Kaj so zahtevali torej Hrvato-Slovenci? Ali so bile njih zahteve res tako gorostasne, da so jih Italijani morali odbiti a limine? In ali so bile res skrčene na tak minimum, da jih hrvatsko-slovenski zastopniki niso mogli zmanjšati?

Tu zopet rečeni list našteva točno o štiri zahteve in dve koncesiji od strani slovensko-hrvatskih zastopnikov.

Zaključuje list pa tako-lé:

Pustimo za sedaj na stran vprašanje, da-li bi se zahteve Slovanov dale kaj skrčiti

— Jaz nisem storila prav, da sem prišla k vam — se je oglašila le ta s svojim slabim starim glasom.

— Ne prav?! Zakaj ne? Saj sem tudi jaz bila prej kandidatkinja vašega stanu, katerega se te gospe tako grozno boje. —

— Ali gospa? —

A, vi me hočete spomniti, da imam tam nekje onostran oceana še svojega gospoda moža! To res nič ne škodi, da postanevi prijateljici. Jaz imam sedemintrideset let, vi morda kacic dvajset več, lahko mi torej ostavite kedaj svoje psičke. Kanarček in golobkov imam že zdaj, hišno mačko tudi, vidite, da mi niesar ne manjka. Vas imajo za živga zmagaja, jaz pa vem, da ste dobra duša, samo malo bojazljivi ste. No, kdo mi more braniti, da tudi jaz postanem tako strašilo. Saj nisem ne udova, ne žena. Žena brez moža, to je prav v sorodu stari devici. Če se mi sčasoma pohlevnost in potrpežljivost obrobita in če kedaj vgriznem koga — kdo bo kriv?!

— Ne jaz, ne vi, ampak ta naša »ljudomila družba, ki ustanovlja »društva v varovanje živali« in »društva ubožeem v podporo«, zraven pa obira svoje bližnje do kosti in jih obsoja v dno pekla, če ne trobijo v njen rog ali se ne plazijo pred njo po tleh! —

ali ne; vendar moramo vprašati, da-li so bile te zahteve tako gorostasne, da jih je (!) italijanska večina morala odbiti a limine? Trentinski Italijani, ki se nahajajo tudi v manjšini nasproti Nemeem, bi pač težko odobrili tako postopanje, in če tudi so razmere v obeh deželah nekoliko različne, vendar ne morejo pritrditi postopanju svojih rejakov v Istri!!

Politični pregled.

TRST, 7. junija 1900.

K položaju. V večerjšnji seji zbornice poslancev — prvi po počitnicah — se je ministerski predsednik dr. Körber s toplim apelom obrnil do parlamentarnih skupin in zagotovilom, da njegova vlada vidi svojo nalogo v pravičnosti do vseh narodov in v povspesjevanju razvoja istih. To je lepo. Ali kaj pomagajo vse te lepe besede, ako pa se Körberjeva vlada ne more povspeti do jednega samega odločnega čina nasproti onim, ki nočejo jednake pravičnosti do vseh?! Kaj pomaga, da se gospod Körber obrača s toplimi besedami do Čehov in jim polaga na sree, kako bi mogli priti do vspehov, ako pa njegova vlada v svetem strahu trepeče pred tistimi, ki zahtevajo le ponižanje Čehov in so ostali trdi kakor kamen še potem, ko so Čehi dali sijajen izgled samozahtevanja, omejujši svoje zahtevanje le na to, da se odpravi Kindingerjeva naredba, torej, da se zopet vspostavi stanje, kakor je bilo pred jezikovnimi naredbami?!

Niti v toliko niso Nemci hoteli odjenjati in — gospod Körber jim je na uslugo!! Niti besedice ni iz njegovih ust o zadovoljenju te skromne zahteve Čehov! On vidi in sluša le one, ki hočejo ponižanje in izoliranje Čehov — čemu potem vse govoričenje o možnosti sprave?! V očigled taki objestnosti Nemcev si mi kar misliti ne moremo, kako bi se mogle stranke na desni tako daleč spozabiti, da bi istim Nemeem na ljubo podajale svojo roko v ponižanje Čehov! S slepoto bi morale biti udarjene, da bi ne videli, da s ponižanjem Čehov se hoče ponižati tudi njih! Mi smo uverjeni celo, da bi druge stranke na desni, ako bi se pokorile diktatu Nemecev in bi za te poslednje res hotele pobirati kostanj iz žerjavice, bile na večji škodi, nego pa isti Čehi sami! Vsi ti pomisleki so morali strankam na desni s podvojeno silo stopiti pred oči baš v teh trenutkih in sledile so le najnaravnejemu nagonu samoobrane, ako se je velika večina eksekutivnega odbora desnice v večerjšnji seji res izrekla — kakor poročajo z Dunaja — za vztrajanje na strani Čehov.

Po takem je akcija za sestavo večine v pobijanje Čehov s pomočjo njih dosedanjih zaveznikov definitivno pokopana in s tem je preprečen najgusnejši in najnemoralnejši političen in parlamentaren čin, kakor si ga človek le more misliti ob sedanjih razmerah!! Strankam na desni bi morali le čestitati, ako so res sprevidele zavratnost nemških skupin in ako bi hotela izvajati posledice iz tega spoznanja.

Iz državnega zbora. Včeraj so se torej zopet sešli — v znamenju obstrukcije, o čemer je pričalo čitanje ulog, ki je trajalo do 3. ure in tri četrti popoldne. Tedaj je predsednik pretrgal čitanje, češ, da hoče zaključiti sejo, poprej pa še dati besedo ministru predsedniku pl. Körberju. Le-ta je opozoril, da začasni proračun, da-si je bil večkrat na dnevnem redu, še vedno ni rešen; govornik mora obrniti pozornost zbornice na položaj. Ministerstvo Körber da ni tako, ki bi se prepuščalo slučajni sreči ter vodilo posle od danes do jutri. Kakor avstrijska vlada vidi to ministerstvo svojo nalogo v pravičnosti nasproti vsem narodom in v povspesjevanju razvoja istih. Vlada je predložila načrte jezikovnih zakonov, katerih temeljnim načelom dosedaj še ni nihče oporekal. Ti načrti tvorijo polje, na katerem se stranke lahko najdejo in sporazumejo. Neki voditelj znamenitega kluba desnice je imenoval jezikovni zakon, kakor ga je predložila vlada, uspešnim korakom v dosego sporazumljenja. Minister misli, da sedanja taktika Čehov nima mnogo nade do uspeha. Druga točka vladnega programa je osvoboditev gospodarskih moči prebivalstva. Dosedanji uspehi v tem oziru so majhni, ker ima vlada vezane roke. Zahtevane investicije še vedno niso dovoljene. Minister-predsednik je opozoril na debate v delegacijah: tam se je povdarjala tesna zveza med zunanjo in med trgovinsko politiko. Tu je polje, je dejal minister, kjer

treba biti glavno bitko; tu treba pospeševati koristi prebivalstva. Še vedno upamo, da mine narodni preprič, da njega valovi ne preplavijo države; vendar je to zadnja ura upanja. Vprašati se moramo, kje je pravo: ali na strani države, zakonov, redu, ali pa na strani nereda, ki je postal pravilo. Minister-predsednik je zaključil z besedami: Pozivam zbornico z vso odločnostjo poverjene mi službe, da v prvo vrsto postavi zakon in red v državi in njene koristi, ter, dokier je še čas, ohrani naše javne ustanove nedotaknjene.

Med govorom pl. Körberja so Čehi oporekali, ostala zbornica mu je koncem govora živahno pritrjevala. Tako vsaj zatrja korespondenčni biró.

Posl. Herold je priznal, da je položaj v naši državi zares žalosten, to pa ne vsled pohlevne obstrukcije Čehov, ampak vsled dogodkov zadnja tri leta. Čehi hočejo narodni mir, a le na podlagi jednake pravičnosti. Češki narod se bo ureditvi jezikovnega vprašanja v absolutističnem smislu upiral z vso močjo. (Pritrjevanje na strani Čehov.) Potem so sejo zaključili. Danes je zopet seja.

Še naša zveza z Italijo. Ta predmet ni le sila važen in življenskega pomena za nas primorske Slovence, ampak je tudi neizerpen. Vedno prihaja novih momentov, ki se združujejo v dokaz, da je naša država s svojo zvezo z Italijo napravila, kakor se pravi v navadnem življenju, šmentano slabo kupčijo.

Danes se moramo povrniti k gospodarski obnemoglosti sosednjega kraljestva in opozoriti čitatelje, kako znani de Felice v rimskem »Avanti« piše o razmerah naše — »zaveznice«. Pravi, da so gospodarske in politične razmere žalostne, a moralno stanje obupno. Stvari so take, da so iz italijanskega naroda napravile najbednejši narod na svetu, tako, da je za prvenstvom Italijanov v kulturi prišlo — prvenstvo kriminalno! Italijanski varod je od davkov najbolj obremenjen narod na svetu. V letu 1896. je italijanski narod ob svojem velikem ubožtvu plačeval eno milijardo in 807 milijonov davkov. Povprečno računeno plačuje torej sleherni italijanski državljan 60 lir davkov na leto. Državni dolgovi so toliki, da je sleherni državljan, od bogatina do lačnega nemaniča, dolžan po 500 lir. Komercijalna vrednost zemljišč znaša 24 milijard lir, hipotekarni dolgovi, ki bremene na teh zemljiščih, so znašali leta 1893. nad 16 milijard, iz česar sledi, da 2 tretjini nisti več lastnikov zemljišč!! Pa tudi pridelki se manjšajo, da-si se število prebivalstva veča. Kreditni zavodi so zmanjšali glavnice, skonte in antiepacije. Po vsem polotoku so znižali plače. Vzivanje mesa in — kruha se manjša. Pomoženje vidimo le v preganjanjih, težavah in zločinih. De Felice pravi na kratko, da je stanje v Italiji strašno.

Da, predmet je neizerpen in obračaj ga kakor hočeš, povsodi dobivaš uverjenje, da ima naša monarhija v svoji zvezi z Italijo kontrahenta, od katerega je težko pričakovati, da bi mogel in hotel zadoščati prevzetim obvezam in da naša monarhija prav lahko pride v položaj dajanja, težko pa v položaj — prejemanja. O takih kupčijah pa pravijo, da so — jako slabe.

Tržaške vesti.

«Koscher»-duhovniki pri sv. Jakobu. Torej slavna sakristija pri sv. Jakobu, pod vodstvom župnika Hrovatina in onega lisjaka Burlota, je napovedala Slovincem vojno — vojno do uničenja. Ha! ha! kako se jil. bojino! — Saj se jim z nami smejejo tudi sami Italijani. Ali šalo na stran. Fanatizem, hinavščina in sovraštvo do Slovincem zmešali so jim pojme tako, da proti dobrim katoliškim Slovincem v samo cerkev kličejo na pomoč žida Teodora Mayerja in njegov list »Piccolo«. Na zdar, bratje »Jejteles« in »Karpeles«!

Drago nam je, da v svojih dopisih v »Piccolu«, »Independentu« in »Avveniru« tako očitno lažejo in zavijajo, da že mali otrok lahko z roko otiplje njihove židovske »resnice«. O »sveta Italija«, kako slabi in temni so tvoji vojaki! Ni nam torej potreba odgovorjati in braniti naše pravice, ampak na zid hočemo pribiti nesramnost dopisna in poročevala »koscher»-duhovnika »Piccolo«-vega, ki napada slovensko bogoslužje pri sv. Jakobu.

Znano je vsem pri sv. Jakobu, Slovincem in Italijanom, da je bilo v cerkvi pri sv.

Jakobu še pred prav kratkim časom skoraj izključno vse bogoslužje na slovenskem jeziku. Zakaj? Ker je bila župnija skoraj izključno slovenska! In tudi danes je ogromna večina prebivalstva slovenska. Zato so slovenske propovedi tako dobro obiskovane, dočim bi pri talijanskih poslušalec lahko seštel na prstih — in še od teh so večinoma naše pobožne stare žence, ki mej propovedjo molijo rožni venec. Tako tudi njihove latinske maše in latinske litanije. Naravnost poulične so njihove majnice, ki le rušijo pobožnost v cerkvi. One otroče razsvetljave, grdi transparenti brez vsakega ukusa spadajo v tingl-tangl in ne v cerkev! No, mi jih ne motimo; če je njim prav, nam je tudi!

Kaj pa oni »tantum ergo« v cerkvi? Ali spada v ritus cerkveni, ali ne?! Vi »koscher»-duhovniki, vsaj svojega cerkvenega dostojanstva ne mečite v blato! Po »goriškem« se poje slovenski, v Liburniji in Istri hrvatski tudi tam, kjer so latinizatorji zatrli glagolico — v Trstu pri novem in starem sv. Antonu in sv. Vincenciju se poje slovenski in tako se je pel vedno pri sv. Jakobu in se bo tudi pel.

»Tantum ergo« in sploh procesije sv. Rešnjega Telesa ne spadajo strogo v obred rimski ali latinski in so tudi v drugih obredih. Naši latinizatorji, ako že nečejo pogledati v »katoliške« knjige, se lahko prepričajo na oči v tukajšnji armenski cerkvi, kjer je v rabi armenski obred, ki ima starejše korenine, nego latinski. Torej »niks lateinisch!« Sploh pa ne bo miru, dokler si tudi mi Slovinci ne poiščemo svoj slovenski obred, ki je ravno tako svet, kakor latinski! Potem bo mir. Zato le drezajte, polite nas iz cerkve, davite naš jezik — potem se vrnemo domov in po naših cerkvah bo odmeval jezik sv. Cirila in Metoda!

Našim poslancem na znanje! Od sv. Jakoba smo prejeli:

To je gonja, to se kadi! Ali ste čitali današnji »Piccolo«?! No, zveza med italijanskimi duhovniki in židovskim »Piccolo« nas ni presenetila, ker vemo, da sree teh duhovnikov je že od nekdaj v uredništvu »Piccolovem«; niti ne jemljemo tragično te zveze, se je že ubranimo z božjo pomočjo. Ali nekaj drugega nas je presenetilo in smatramo jako resno — fakt namreč, da se je tej zvezi pridružila tudi policijska oblast, ali vsaj izvestni nje podrejeni organi. Izvedeli smo o več slučajih iz zadnjih dni, ko so redarji spletkarili pri posamičnih členih bratovščine sv. Cirila in Metoda, češ, da zastava te bratovščine nikakor in pod nobenim pogojem ne bo smela s procesijo sv. Rešnjega Telesa!! Kako prihajajo redarji do tega, do take agitacije »Piccolu« in njegovih zakristiji pri sv. Jakobu v prilog. Ta slučaj smatramo resnim, ker bi mogel ustvariti prejudice, ki bi v bodoče ubijal vsako svobodno gibanje slovenskih župljanov pri sv. Jakobu in v Trstu sploh tudi v verskih stvareh. Zato opozarjamo tudi naše poslance na ta slučaj.

2000-letna kultura v šoli pri 1000-letni. Ne vemo sicer, ali ne laskamo preveč Nemeem, ako imenujemo njih kulturo 1000-letno. Bojimo se, da bi v tem slučaju zašli v dobo, ko so se stari Germani še živili z želodom ter leno ležali na medvedjih kozah, dočim so Slovani pridno obdelovali svoja polja. Pa pustimo jim to veselje. Saj tudi početki italijanske, ali resničnejše: rimske kulture močno dišijo po grški ter tistih dvatisoč let ne dokazuje niti najslavnejši — Salata! Za danes smo hoteli le konstatirati zanimivo prikazen, da 2000-letna laška kultura hodi v šolo k 1000-letni nemški: Italijani k Nemeem! To se je menda že zgodilo večkrat, a taka dejstva treba priliti v večni spomin.

Na zelniku nemškega »Schulvereina« je vzrastla znamenita ideja, kako bi se najlože dalo vladne organe za nos voditi s frankfurtskimi, velikonemškimi barvami. Na svojem shodu zadnje nedelje v Graueu je to društvo sklenilo, da je § 1. društvenih pravil pripisati dodatek te-le vsebine: »Barve društva so: rudeče-črno-zlata, ter se iste smejo prikazavati na društvenih zastavah in na društvenih znakih udov društva«.

Neki tuk. italijanski list pozdravlja z navdušenjem to imenitno iznajdbo Nemecev in pristavlja svoj »fabula docet«, da tako naj delajo tudi italijanska društva glede »svojih belo-rudeče-zelenih barv«. To bi naj storilo najprej kako »nepolitično« društvo (n. pr. Lega, ka-li?). Ko na ta način potipajo slavni vladi na zobe, bodo videli, kako prav za prav ista misli glede barv sosednjega kraljestva, in odprta bo jim pot do državnega sodišča, kjer

se nadejajo dovoljne naklonjenosti, da dosežejo »svoje pravice«.

Na neki razloček med frankfurterico in italijanskimi barvami pa moramo tu opozoriti vendar-le. Dočim je prva simbol davno zastalega političnega nestvora iz leta 1848., je belo-rudeče-zelena barva, državna barva sosedna, ki je uklad vsem trozvezam in shodom v Berlinu vedno naraven nasprotnik avstrijske misli. Sicer pa želimo italijanskim sodeželanom obilo uspeha. Reveži se nam uprav smilijo, ker v teku dvatisočletne kulture še niso dospeli do svojih barv in morajo po tolikem dvatisočletnem kulturnem slavju hoditi k Nemeem — na posodo po ideje.

Na znanje! Od raznih strani nam prihajajo vprašanja, kako da se je ukrenilo za prihodnjo nedeljo glede veselice »Lipe« v Bazovici in »Kola« v Trstu. Mi smo se informirali o tem in odgovorjamo, da se bosti vršili obe navedeni veselici, ker imata obe društvi tehtnih vzrokov, da istih ne moreti odlašati.

Škode bo, po našem menjenju, prav malo toliko na eno kolikor na drugo stran, ker oba kraja sta dve uri oddaljena eden od drugega, in ker je nas toliko, da bi lahko imeli, ne samo dve, ampak tudi več veselice, da se le naše ljudstvo udeleži v primernem številu!

Sreča v nesreči. 40-letni dninar Josip M. iz ulice Pozzo št. 3. se je minilo noč vračal, do dobrega natrkan, po ulici Molino a vento domov. Ker so ga noge težko nosile, hotel si je malo počiti ter je zaspal na zidu ob imenovani ulici. Čez nekaj časa pa se je začel obračati ter padel na ulico Tesa, kakih 7 metrov globoko. Mož ni rekel ni bev ni mev, ampak je mirno spal dalje. Tako so ga našli redarji, ki so ga spravili v bolnišnico, kjer pa niso našli na njem nobene zunanje poškodbe. — To je bila zares sreča v nesreči.

Poskušen samomor. Včeraj o poludne se je zasebnica M. C. v svojem stanovanju v ulici Baehi št. 5. skušala zadušiti z ogljenim kisikom. Zanetila je oglje ter čakala smrti. Ker je pa umreti vendar-le težko, je britko stokala, in prihiteli so ljudje, ki so poklicali zdravnika. Po prvi pomoči so nesrečnico spravili v bolnišnico, ter je upati, da okreva. Od gorečega oglja so se zažgala tla. Morali so poklicati tudi gasilce, ki so kmalu ugasili požar.

Lloydov parnik »Bohemia« je prispel včeraj iz Aleksandrije s 145 potniki. Na krovu je vse zdravo. Parnik ostane do sobote v lazaretu pri sv. Jarneju, da dopolni dobo kontumacije.

S kropom se je opeknel sinoči 15-letni Ivan Trisan, uslužbenec kavarne Corso. Na resilni postaji so mu podelili prvo pomoč.

Aretiranje. G.a Amalija Bregant iz ulice Madonnina št. 15, je javila redarstvu, da ji je neka 21-letna Julija K., ko je nekoč prenočila v njenem stanovanju, ukradla 300 kron. Obdolženko so včeraj aretirali ter našli pri njej še 250 hron.

Drzen tat je 48-letni brivec Leopold G. iz Gorice. Isti je včeraj predpoludne, torej o belem dnevu, ukral neki gospej, ki je sedela zraven njega na tramwayu, z žepa novčarko, potem skočil z voza ter jo popihal v stranske ulice. Ko je mož začel bežati, je oškodovanka preiskala svoje žepa ter zapazila zgubo. Dva gospoda, ki sta se vozila z istim vozom, sta zasledovala tatu ter ga dala na trgu Lipsija aretirati. Krčevito je držal v žepu svoj plen.

Dražbe premičnin. V petek, dne 8. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Rossetti 733, knjige; ulica Salice 2, pohištvo; na Corsu št. 1 in 9, lepotičje, oprema v zalogi in pohištvo; v Škorklji 131, knjige; ulica Crociferi 4 in Piazza Piccola 1, kože, pohištvo in oprema v zalogi; Zagata svete Eufemije 3, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 2.14, ob 2. uri popoldne 23.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757.5 — Danes plima ob 6.22 predp. in ob 5.56 pop.; oseka ob 0.10 predpoludne in ob 11.56 popoldne.

Odbor »Kmetijske družbe za Trst in okolice« bo imel jutri v petek ob 7. uri zvečer odborovo sejo.

Pevskemu društvu »Kolo« so pristopili kakor podporniki sledeči gg.: Josip Kranje, Josip Luin, Miha Rože, ž. g. Ivan Zupančič, Josip Brišček, Ivan Žetko, Vekoslav Plesničar in

Anton Krašna. Dalje je g. Vrancar daroval društvu 1 krono.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu vabi na vrtno veselico, katero priredi prihodnjo nedeljo dne 10. t. m. ob 4. uri in pol popoldne na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu (ul. Giuliani 28.) z nastopom mešanega in možkega zbora pod vodstvom društvenega pevovodje g. H. Vogriča ter z godbo pod vodstvom g. kapelnika F. Majcen-a. Vstopnina je določena na 20 novčičev.

Ker je društvo mnogo trpelo vsled bojkota od strani laških gledališč, se toplo priporoča za mnogoštevilen obisk.

V slučaju slabega vremena se veselica preloži na naslednjo nedeljo.

Za svetoivansko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda so nabrali na večerji na čast novoporočencema Hadrijanu in Ani Vatovec 9 kron. S čestitkami novoporočencema združujemo željo, da bi v zaamenju sv. bratov vsikdar služila svojemu rodu slovenskemu.

Vesti iz ostale Primorske.

× Hudo lekciyo je dobilo te dni italijansko svečenstvo istrsko od liberalcev-Italijanov v Istri. Stvar je namreč taka-le:

Pošteni italijanski duhoven (skoro edini v Istri), don Malusà, katerega isti nasprotniki proglašajo najinteligentnejim v vsej pokrajini, je v čisto italijanskem Rovinju zasnoval kmetijsko društvo, zadržno skladišče in kmetstvo posojilnico: vse to na katoliških načelih. To so liberalci-oderuhi in vsa gosposka klika sikali na č. gospoda, ki je začel revno ljudstvo reševati iz njih krempļjev!

Krščansko-socijalna stranka, kateri načeluje g. Malusà, se je do dobrega organizovala in je o zadnjih občinskih volitvah zmagała se svojimi kandidati. Obup gosposke liberalne klike je bil tolik, da so napregli vse sile, da uničijo volitve, da si izvršene povsem pravilno. Ker so v Istri vse oblasti naklonjene omenjeni kliki, je le-ta tudi dosegla, kar je hotela: volitve so bile uničene in razpisane druge volitve.

Pred drugimi volitvami je gosposka klika pod firmo starega »patrijotizma« zavela duhovščino na svojo stran, ker se sama ni upala zmagati. To je bil prizor! Proti krščansko-socijalnemu duhovniku Malusà je stala vsa druga duhovščina, združena z liberalno kliko! Ta je tudi zmagala z malo večino.

Škandal ital. duhovščine je izzval v vseh katoliških listih huda očitavanja, na katera je ta duhovščina izdala neko opravičevalno izjavo.

»Idea Italiana«, najradikalnejši liberalni list, je odgovarjal na to izjavo v dolgem članku naslovljenim: »Izžmeti limoni«, v katerem je jako značilna ta-le izjava: »Pohvalili smo Rovinjsko duhovščino, ker je glasovala z liberalci, a žal nam je, da smo tolmačili to postopanje duhovščine v našem smislu, govore, da je nadahnjena s protivnostjo proti novotarijam (to so katoliška družjenja) in da pozna potrebe kraja. Ker pa duhovščina odklanja tako tolmačenje, vprašamo: kaj je pravi povod, da se je družila z liberalci? In da bi ta duhovščina imenovala pravega osla, vprašamo nadalje: Kateri osli so krotkejši in poslušnejši od onih, ki so prej hodili na volilna zborovanja s krščanskimi socijalisti, da jih nahujskajo na gospodo, in so potem, brez povoda in opravičenja, kazali fige istim krščanskim socijalistom?!

Odgovora ne bo. To znamo: je pa tudi bolje, da ga ne bo. To pa zagotvjlamo Rovinjski duhovščini, da nismo potrebovali njenih glasov: in s tem, da smo jo vendar-le pozvali v svoje vrste, hoteli smo le krščanskim socijalistom dokazati, koliko se smejo zanašati na take ljudi! In vspeli smo! Torej toliko krščanskim socijalistom kolikor nam velja Rovinjska duhovščina toliko, kolikor - izžmeti limoni! Huda lekciya, a zaslužena!

× Veselica, ki jo priredi pevsko in bralno društvo v Marezigah dne 10. t. m., bo imela naslednji vspered:

1. »Naprejs«, svira godba. 2. I. K. Knahl: »Slovan«, poje možki zbor iz Marezig. 3. Pozdravni govor. 4. »Starčevićeva koračnica«, svira godba. 5. »Bojna pjesma«, poje možki zbor pevskega društva »Straža« iz Trušč. 6. P. H. Sattner: »Studenčku«, poje mešan zbor pevsko-bralnega društva »Ilirija« iz Pobjegov. 7. Polka iz »Prodane neveste«, svira godba. 7. I. Fajgelj: »Molitev za slovanski rod«, poje možki zbor pevsko-bralnega društva »Svoboda« od sv. Antona. 9. A. Nedved:

»Na goro«, poje mešani zbor pevsko-bralnega društva »Zrinjski« iz Dekani. 10. S. Gregorčič: »Velikonočna«, deklamuje g.čna Dorica Trobec od sv. Ivana, 11. »Smo vesela družba«, poje mešani zbor iz Babičev. 12. M. Hubad: »Škrjanček«, poje mešan zbor pevsko-bralnega društva »Zrinjski« iz Dekani. 13. »Venček slov. pesmi«, svira godba. 14. P. A. Hribar: »Brambovska«, poje možki zbor pevsko-bralnega društva »Svoboda« od sv. Antona. 15. F. S. Vilhar: »Domovini«, poje mešani zbor pevsko-bralnega društva »Ilirija« iz Pobjegov. 16. F. S. Vilhar: a) »Bledi mesec«, b) »Svarjenje«, poje mešani zbor iz Marezig. 17. »Gospod komisar«, šaloigra v dveh dejanjih. 18. »Hej Slovani«, svira godba. 19. Šaljivi srečolov. 20. Svobodna zabava in ples. —

Za slučaj slabega vremena se bo vršila veselica naslednjo nedeljo, t. j. 17. t. m. Ker je društvo vsed žalostnih časov, katere ima za seboj v silno slabih gmotnih razmerah, prosimo, da se rodoljubi v obilnem številu udeležijo te veselice. To velja osebito za one rodoljube, kateri bi se itak ne udeležili veselice, ki jo priredi isti dan pevsko društvo »Kolo« v Trstu.

Vesti iz Kranjske.

* Obesil se je v noči od sobote na nedeljo v Petrovičevem hlevu v Postojni 49 letni Jožef Zavrl, doma iz Lahovč pri Kamniku.

* Laških delavcev je prišlo v Ljubljano tekem zadnjih dni zopet 60.

Vesti iz Štajerske.

— »Štajarec« se bo imenoval list, katerega nameravajo izdajati Nemci v Ptuj. List bo pisan v slovenskem jeziku, a ne knjižnem, marveč v narečju. Potegoval pa se bo za velenemško idejo. Brrr... Tako grozno nemški je značaj spodnjega Štajerja, da morajo v širjenje velenemške ideje rabiti — slovenski jezik. Kolika komedija!

Vesti iz Koroške.

Ustrelil se je v Celoveu vojak Viktor Hauptmann od 17. pešpolka. Prestrelil si je vrat, o čemer mu je strašno razdejalo glavo, jezik mu je visel iz ust, možgani so bili na stropu in nekaj na njegovem hrbtu. Samomori vojakov se neprestano vrše — na koga pada krivda?

Razne vesti.

Samomorov je bilo v minolem mesecu na Dunaju 42, mej temi je bilo 7 žensk, proti 43 v maju lanskega leta in 47 v aprilu letos.

Zopet drama vsled igralnice v Monte Carlo. V gradu Petrina stanuje že dalj časa grof Traccala del Beccaliny s svojo družino. Grof je bil vedno najvnetejši obiskovalec igralnega pekla ter je ondi napravil že velik del precejšnjega premoženja svojega. To je izvedel tudi njegov najstarejši sin, varčen mlad mož, ki je očetu čisto oestro očital njegovo zapravljivo strast. Te dni pa se je grof srečal s tem sinom svojim in sicer na potu, ravno ko se je oče vračal iz igralnice v Monte Carlu. Mej očetom in sinom se je takoj vnel hud prepir in kmalo tudi pretep, ki je imel žalostne posledice. Ko je grof napadel sina z nožem, je ta poslednji potegnil samokres ter ga izprožil proti očetu. Ranil ga je težko v obližju želodca. Sin pa je bil na desni rami z nožem težko poškodovan. Tudi strežaj, ki se je vrgel mej bojujoča se, je bil ranjen z nožem.

Čudna pravda se je vršila pred nedavno v Strondsbergu v Pennsylvaniji. V imenovanem kraju je imel namreč svoje govore nek vneti zmernostni propovednik; in sicer je, na jezo vseh ondrotnih gostilničarjev, dosegal izvrstnih vspehov. Ko so v bližini postavili veliko pivarnico, je ta temerenlar čisto javno izražal željo, naj bi Bog s streljo ponušil tovarno za pivo. In glej, kakor da je nebo poslušalo na molitev fanatika, prišla je v zgodnji pomladi nenavadno strašna huda ura in strela je udarila v pivovarno, ki je pogorela do tal. Lastnik, ki še ni zavarovan, je tožil propovednika zmernosti na povrnitev 50.000 dolarjev škode. Izredno čuden slučaj je, da so mu v prvem hipu tudi priznali opravičenost te tožbe; a ko se je vsa stvar natančno obdelala, odpravili so tožitelja z besedami, da

se propovednika ne more kriviti nesreč, ki jih povzročajo naravne sile.

Novo delo Tolstojeva. Skoro obelodani Tostoj novo svoje delo pod naslovom: »Robstvo naše dobe«. Slavni ruski pisatelj nam prikaže v tem delu pred vsem trpljenje delavcev v mestih. Tolstoj je že prečital ta roman v Petrogradu v ožjem literarnem krogu, kjer je napravil isti globok utis.

Narodne knjižnice na Ogerskem. Ogerski minister za uk in bogočastje, pomadjarjeni Slovencec dr. Julij Vlašič, namerava ustanoviti v kakih 1000 občinah na državne troške narodne knjižnice. V proračunu za tekoče leto so že postavljeni v to svrhu znatni krediti, kajti že to leto mislijo odpreti 200 takih knjižnic, ostale pa v dveh treh letih.

Brzjavna poročila.

Iz parlamenta.

DUNAJ 7. (K. B.) Vlada je danes predložila zbornici poslancev že v prejšnjih zasedanjih predložene zakonske načrte o spremembi nekaterih določb zakona o evidenci katastra in o dovolitvi osvoboditve davkov za dobo 18 let za neka poslopja v Celoveu in Jägerndorfu, nadalje zakonski načrt, s katerim se razširi do konca leta 1904. veljavnost zakona o olajšavah glede pristojbin o konvertiranju železniških prioritarnih obveznic.

DUNAJ 7. Zbornica poslancev. Obstrukcija s pomočjo doslovnega čitauja vlog še traja sedaj ob 2 in 3/4.

Izvrševalni odbor desnice.

DUNAJ 7. (K. B.) Pred današnjo sejo zbornice poslancev se je sestel izvrševalni odbor desnice. Minister-predsednik pl. Körber je bil prisoten. Klub Mladoočehov je zastopal dr. Kaizl. Seja še traja sedaj ob 12. uri.

Vseučilišna slavnost v Krakovem.

KRAKOVO 7. (K. B.) Danes je mesto okrašeno o priliki jubileja na vseučilišču. Železnice donajajo vedno goste iz vseh dežel. Mej drugimi so prispeli semkaj minister za nauk in bogočastje pl. Hartel, minister Pientak, namestnik Pininski, poslanik Nigra, bančni guverner Bilinski in profesorja Randa in Gebauer iz Prage.

Štrajk v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 7. (K. B.) Delavstvu Ganzove tovarne za vagonse je naznanilo, da bo počivalo delo v vsem podjetju, dokler ne bodo poravnane diference z delavci na mosteh.

Kralj belgijski v Gasteinu.

KOPALIŠČE GASTEIN 7. (K. B.) Pravijo, da ostane kralj belgijski šest tednov v tukajšnjem zdravilišču.

Sultan in bolgarski knez Ferdinand ter grška kraljica Olga.

CARIGRAD 7. (K. B.) Knez Ferdinand Bolgarski je odgovoril na vabilo sultanovo, da mu bode po povratku iz Ebenthala na razpolago.

Kraljica Olga Grška, se je sultanu iz Sevastopolja še enkrat zahvalila za prijaznosti, katere ji je izkazal o vožnji po Bosporu.

Turška carina. — Protesti diplomatov.

CARIGRAD 6. (K. B.) Poslednji ministrski svet je sklenil, da bo v kljub ustnim prigovorom zastopnikov balkanskih držav vendar-le uporabljal diferencijalno carinsko tarifo. Zastopniki balkanskih držav so ponovili svoje proteste. Poslaniki izroče vladi zopet dve identični noti, eno o varstvu pravice inozemcev, ki imajo v lasti nepremičnine v bližini mohamedanskih pokopališč, drugo s protestom proti pobiranju kolkovine od tujcev v korist mohamedanskih priseljencev.

Vojna v južni Afriki.

Izpred Pretorije.

LONDON 6. (K. B.) Lord Roberts javlja večerj iz Pretorije: Malo pred mrakom je bil sovražnik pregnan malone z vseh stališč. Generala Hamiltona pešci na konjih so ga zasledovali do 900 yardov pred Pretorijo. Sovražnik se je brzo umaknil. Poslali smo parlamentarja, ki je zahteval, da se mesto uda. Poveljnik Botha je predlagal primirje v določitev pogojev v predaji. Roberts mu je odgovoril, da se mora udati brezpogojno, sicer da v jutro zasede mesto. Botha je potem izjavil, da ne bo branil mesta; on da se nadeja, da bodo Angleži čuvali žene, otroke in lastnino. Ob 9. uri zjutraj so prišli trije prvi uradniki iz Pretorije k Robertsu ter rekli, da hočejo predati mesto. Soprog predsednika Krügerja in poveljnika Botha sta v mestu. Nekaj Angležkih ujetnikov so spravili drugam; večina i tib je v Wacherswaalu.

Trgovina in promet.

Dražbe nepremičnin

Po zahtevanju Josipa in Andreja Valič iz Skrilj bo dne 22. junija 1900 predpoludne ob 10 uri pri sodnji v Ajlovščini v izbi št. 1. dražba Matiju Sezun lastnega edinega telesa vložka 321 ter edinega telesa vl. 211, kat. obč. Lokavec s pritliklino vred, ki sestoji iz 2 bednjev, 1 kadi in 1 vinskega soda.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost na K 7049,80, pretiklinam na 37 K.

Dne 15. junija 1900 predpoludne ob 9 1/2 uri bo pri sodnji v Komnu v izbi št. 3 dražba nepremičnin 1. 2. 3. 4. telo vl. 153 gruntovnice Kostanjevica.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost na 267 K in sicer: 1. telo 20 K. 2 telo 160 K, 3 in 4 telo 87 K. Najmanjši ponudek znaša: za 1. telo 13,34 K — 2. telo 106,68 K — 3. in 4. telo 58 K.

Denarni trg.

Položaj na javnem dunajskem trgu se je zadnje dni zopet nekoliko zboljšal. Stavki za bančne akcepte prve vrste so znašali dne 5. t. m. 4 3/16 do 4 1/4 % — V Berolinu je bil istega dne zasebni diskont še vedno 4 3/4 %. Gibanje na dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke je bilo glede vlog in zapadlosti dokaj omejeno.

Izvoz moke iz Trsta in z Reke v Brazil.

Meseca aprila t. l. je znašal izvoz moke iz Trsta: s parnikom društva »Adria«: »Nagy Layos« 200 barelov v Pernambuco in 250 b. v Bahio, a z angleškima parnikoma »Samaria« in »Tyria« po 20 b. v severni Brazil, skupaj torej iz Trsta 490 l. — Z Reke se je v isti dobi izvozilo z angleškima parnikoma »Samaria« in »Hartington« 175 b. v severni Brazil, s parnikom Adrije »Nagy Layos« 7145 b. v Pernambuco, 900 b. v Bahio in 140 b. v Rio Janeiro; skupaj z Reke 8260 barelov. Skupni izvoz moke iz Trsta in z Reke prve tri mesece t. l. je znašal 29.405 b., in sicer se je ukrealo za Pernambuco 31.435 b., za Bahio 4600 b., ostanek za druge brazilske luke. Od te količine je prišlo 1335 b. iz tržaškega parnega mlina »Economio«, ostanek iz ogerskih mlinov.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 7. Pšenica za juni K. 7.91 do 7.92 Rž za maj K. — do — Rž za oktober K. 7.02 do 7.03 Koruza za maj 1901 K. 5.73 do 5.74 Koruza za juli 1900 K. 4.93 do 4.94 Oves za maj K. — do — Oves za oktober K. 5.09 5.10.

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje omejeno, mirno. Prodaja 14.000 mst. 2 1/2 st. ceneje. Vreme: lepo. vročina.

Hamburg 7. Trg za kavo. Santos good average za maj 39,25, za september 40 — za december 40,75 za mare 41,25 Denar.

Havre 7. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 47.—, za september 50 k. frankov 48.—.

Dunajska borza dne 7. junija.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98,20	97,90
" " v srebru	98,10	97,75
Avstrijska renta v zlatu	116.—	116,10
" " kronah 4%	97,50	97,50
Kreditne akcije	715,25	709,75
London 10 Lsr.	242,05	242,10
20 mark	23,69	23,69
Napoleoni	19,27	19,28
100 italijanskih lir	90,65	90,65
Cikini	11,33	11,33

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij
od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo

OBUVALA! PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke. Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštnine prosta. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah. Za mnogobrojne naročbe se priporoča Josip Stantič čerlj. mojster

Dr. JOSIP MARTINIS
 doktor vsega zdravilstva in specialista
 za očesne bolezni
 ulica Valdirivo šte. 3, I. nadst.
 Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8^{1/2}
 zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno
 od 4—5 popoldne.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji
 ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi,
 je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uni-
 čevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh
 žuželk na sadnih in drugih drevesih, zel-
 enjadi in evetljenah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco
Tovarna mila F. Fenderl & Co
 TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST.
 ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku
 Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah
 pri g. Frideriku Cumar.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL
Rafaella Italia
 TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST
 Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in spre-
 jemnice, zimnic in peresnic, ogledal in železnih
 blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

!!Nezaslišano!!
 191 predmetov za samo
 2. gld. 10 kr.

- 1 krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
- 1 pozlačena verička.
- 1 krasen etui za smokce.
- 1 fino toaletno obrobiljeno zrealo s pokrivalom.
- 1 notes vezan v angleško platno.
- 1 oprava zapestnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelanimi biseri.
- 1 zelo koristna pisalna oprava.
- 1 toaletno milo prijetne vonjave.
- 72 najboljših jeklenih peres.
- 25 finih pismenih zavitkov.
- 50 koristnih predmetov za gospodinjo.
- Imenovanih 191 krasnih predmetov razpo-
 silja samo za 2 gold. 10 kr. (ura sama stane
 toliko) švicarska izvozna trrdka

H. SCHEUER, Krakovo
 Josefsgasse šte. 46.
 Kar ne ugaja, se sprejema nazaj v teku 8 dnij.
 Ilustrovani ceniki zastoj in franco.

Spedijska poslovnica
Gašpar Hvalič
 v Gorici v ulici Morelli št. 12.
 se toplo priporoča Slovincem v mestu in na
 deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in
 pohištva v vse kraje.
Nov zaprt voz za prevažanje.
 Dostavljenje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

Ob glavni cesti Ribnica-Kočevje,
 ob vodi ležeča
nova enonadstropna hiša
 z vrtom, 10 minut od trga Ribnice od-
 daljena, se odda v najem ali pa tudi
 prodaja.
 V hiši se nahaja sedaj gostilna.
 Ponudbe sprejema uprava »Edinosti.«

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
 za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.	
V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 ^{1/4} %	30-dnevni odkaz 2 ^{1/2} %
30- " " 3 ^{1/4} %	3-mesečni " 2 ^{1/4} %
	6- " " 2 ^{1/2} %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-
 kovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse
 v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno
 20. avgusta t. l. po dotičnih pogojih.

Okrožni oddel.
 v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih
 brez obresti.
Nakaznice
 na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave,
 Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec,
 Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu,
 Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.
Kupnja in prodaja
 bitku 1⁰⁰ provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.
Predujmi.
 Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente
 v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —
 provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.
Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
 italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem
 kursu.
 Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali
 srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu,
 da sem odprl
ново подружннсо
 svoje trgovine z jestvinami
 in sicer v ulici **Farneto št. 3.** V zalogi
 imam vsakovrstne moke, riž, sladkor, kavo
 in vsega česar potrebuje hišna gospodinja. V
 vbilni obisk se toplo priporoča z vsem spo-
 štovanjem udani
Alozij Vesel.

Domača obrt!
 Velika zaloga raznovrstnega po-
 hištva, zalagatelja tržaških prekupeev
 iz Solkanu
Antona Černigoj
 se nahaja v Trstu, Via di Piazza vec-
 chia (Rosario) št. 1. (hiša Marenci) na
 desni strani cerkve sv. Petra.
Svoji k svojim!

HERA PROMETHEUS
 DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU
 Izvršuje napeljave za razsvetlavo s plinom in acetilenskim plinom
 za zasebnike in mesta v kakoršnjih si bodi številnih plamenov.
Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.
ŠEST ZLATIH KOLAJN
 Zlata kolajna Berlin 1898 Zlata kolajna Budapest 1899
 99 Schiedam Haag
 Bratislava Monakovo
 Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.
 Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.
 Čistilni in sušilni zistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244,
 ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.
 Apneni ogljik najprve vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.
Glavni zastopnik
 za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmaeijo, Kranjsko, Italjansko, ter angleško Indijo
EDVARD TURECK V TRSTU.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo
 iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi
 je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepi
 in ohrani.
Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.
 je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
 mače zdravilo, katero varuje in ohrani
 rane čiste, vnetje in bolečine olajša
 in hladi.
V pušicah po 35 in 25 nč., po pošti
6 nvč. več.
 varilo! Vsi deli embalaže nosijo
 zraven stoječo, postavno po-
 loženo varstveno znamko.
Glavna zaloga:
 Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
 Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.
 Vsakdanje poštno razpošiljanje.
 Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Za bolne na želodcu!
 Vsakemu, kateri si nakoplje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z življenjem
 pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.
želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje
ali zasliženje
 priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To
 zdravilo je znano
prebavno in kričistilno sredstvo
Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.
 To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrim vinom,
 jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino od-
 stranjuje vse nerednosti v krvnih ceveh, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki provzro-
 čajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.
 S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj
 pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsimi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi
 pojavi kakor: glavoboli, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgo-
 trajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.
 in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje,
Zapiranje človeške potrebe bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vran-
 nici in sistemu vratnih živecov (haemorrhoidične bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno.
 Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca
 in črev z lahkim čistilom človeka vse ničvredne tvarine.
Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje
 navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.
 Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod **nerozvoznem zbeganjem in otočnostjo** kakor tudi
 pogosti glavoboli in nespanje provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.
 Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsposodbo. Zeliščno vino podeljuje človeku
 voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsposodba močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvar-
 jenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje.
 To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.
 Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 nvč. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sezani,
 Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradščici,
 Krmnu, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Kriku, Cresu, Malem Lošinju, Labinju, Pa-
 zinu, Motovunu, Vižinadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidnu,
 Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.
 Tudi razpošiljajo: lekarna v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce
 po 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskem poštne in zaboja prosto.
Svari se pred ponarejanjem!
 Zahteva naj se izrečn
Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.
 Moje zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega špirta 100,0,
 glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevca soka 320,0, mane 30,0, koprive, ja-
 neža, omanovih korenih, ameriškega lapuha, lecanovih in kolmežnih korenih vsacega po 10,0. Te tvarine
 naj se pomešajo.

Prva tržaška tovarna
aparator za napravljanje plina acetilena
 premovana se srebrno kolajno na mejnarodni raz-
 stavi v Budimpešti 1899.
 tvrčke **ROCCO & C.** v ulici Sanità št. 9.
 Autorizovani insta la
 terji plina, vode in
 plina acetilen.
 Aparat na acetilne
 od Josipa Rocca, pa-
 tentiran v Avstro-
 Ogerski je absolutno
 najbolj praktičen in
 gotov, lahko rabljiv,
 ne eksplozivna, vspre-
 jet od različnih za-
 varovalnih društev
 Vsprejemajo se vsa-
 kovrstne kompletne
 naprave za hiše, re-
 stavracije, gledališča
 in mesta pod naj-
 ugodnejšimi pogoji
 Velika zaloga
 najboljšega
 apnenega kisleca,
 katerega kilogram
 daje 300 litr. plina.
 Velik izbor
 svetilnic
 in pripadkov
 za razsvetlavo.
SPECIJALITETA: CESTNE SVETILNICE
 „ACETILEN“
 na 1 ali 2 plamena brez dovoda plina
 (priprave za dvorce [vile], kijoske in mala mesta).
 Vsprejemajo se dela za instalacije in popraviljanje
 vodovodov.
Pisarna in zaloga
 ulici Sanità št. 11.
 (Uhod Via Porporella)
 Ceniki in prospekti brezplačno in franco.
Delavnice
 v ulici S. Giorgio

V najem
 se odda v ulici Ereno št. 574, cela
 hiša obstoječa iz kuhinje in treh sob
 ali pa 2 kuhinji in 2 sobi. Hiša je
 oddaljena 10 minut od kampanje Segre.
 Ponudbe pod »Terezina« na upra-
 va našega lista.
V najem.
 Dve lepo uredjene sobe, vsaka zase, ena
 z prostim tobakom se oddajo pri slovenski
 rodbini. Ulica Farneto št. 12, I. nadst. Na
 željo tudi hraniti.